

Prolog3

Listeler

- Liste: elemanlar dizisi
- Örnek liste : ann, tennis, tom, skiing
- Prolog 'da ifadesi:
[ann, tennis, tom, skiing]

Listelerin gösterimi (1)

- Boş bir dizi

[ ]

- Boş olmayan bir dizi

- İki öğeden oluşur

- İlk öge : *head* liste'nin başı

- İkinci öge : *tail* listenin geri kalanı

- Örneğimizdeki dizi için Head ve Tail :

- Head :

ann

- Tail :

[tennis, tom, skiing]

Listelerin gösterimi (2)

- **Head|Tail gösterimine örnekler**

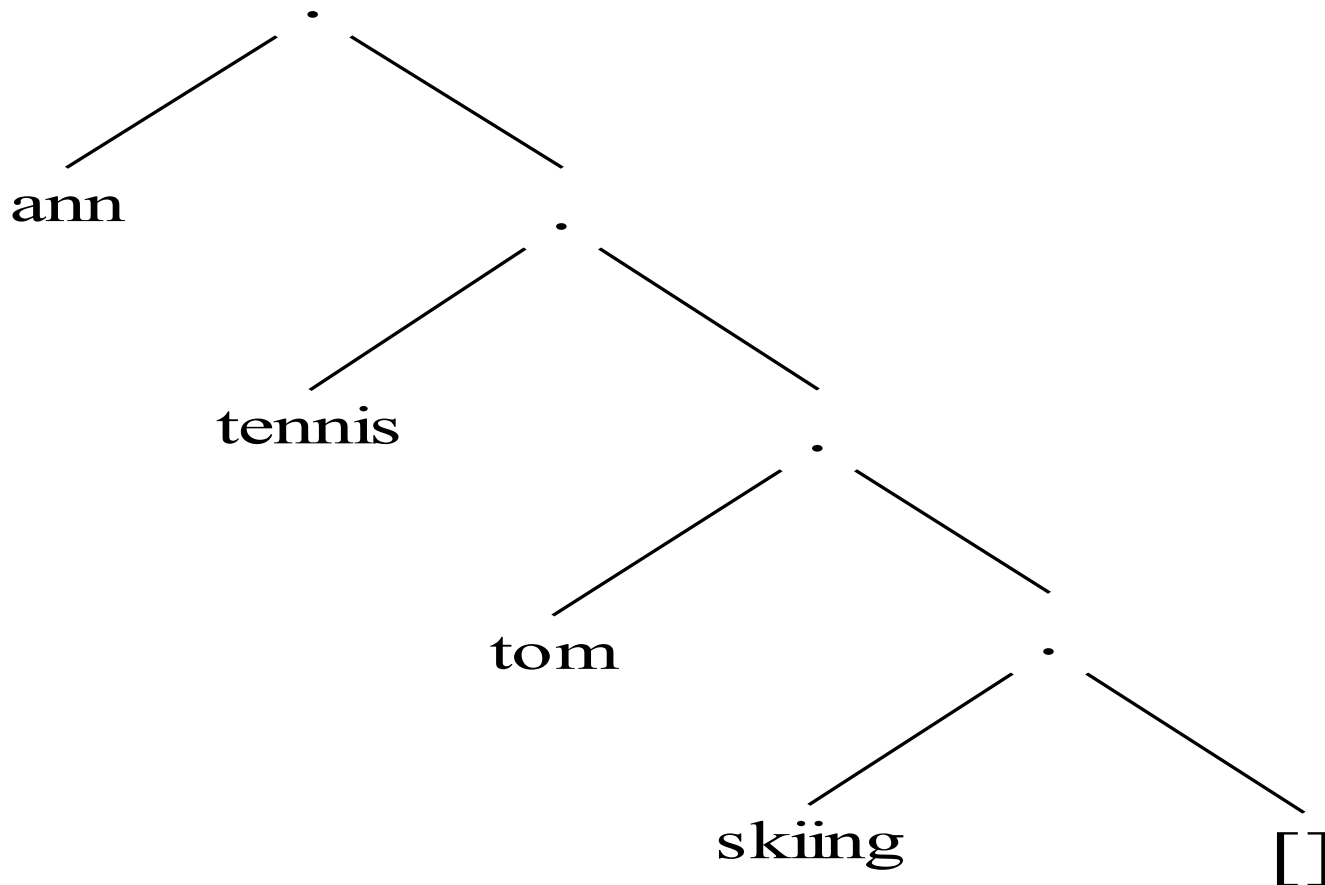
Liste	[Head Tail] değerleri
[a, b, c, d, e]	Head = [a] Tail = [b, c, d, e]
[book, table, pen]	Head = [book] Tail = [table, pen]
[a,b,[c,d]]	Head = [a] Tail = [b,[c,d]]
[clock]	Head = [clock] Tail = []
[]	No head no tail

Listelerin gösterimi (3)

- head herhangi bir prolog objesi olabilir.
- Tail liste olmak zorunda.
- head ve tail özel bir gösterimle liste yapısı haline getirilirler:
  - .(Head, Tail)
- Yukarıdaki gösterimdeki Tail yine bir listedir.

Listelerin gösterimi (4)

- İlk örneğimiz aşağıdaki şekilde yazılabilir :
.(ann, .(tennis, .(tom, .(skiing, []))))

Listelerin gösterimi (5)

- Boş liste bütün listelerin sonunda vardır:
[skiing] = .(skiing, [])
- Liste gösteriminde nokta ve parantezli ya da köşeli parantezli notasyon kullanılabilir.
- Arka planda listelerin işlenmesi ağaçlarla yapılır ancak programın çıkışında listeler köşeli parantezlerle gösterilir.

?- List1 = [a, b, c],
List2 = .(a, .(b, .(c, []))).

List1 = [a, b, c]
List2 = [a, b, c]

?- Hobbies1 = .(tennis, .(music, [])),
Hobbies2 = [skiing, food],
L = [ann, Hobbies1, tom, Hobbies2].
Hobbies1 = [tennis, music]
Hobbies2 = [skiing, food]
L = [ann, [tennis, music], tom, [skiing, food]]

Listelerin gösterimi (6)

– Aynı dizinin farklı yazılışları

$$\begin{aligned} [a, b, c] &= [a \mid [b, c]] \\ &= [a, b \mid [c]] \\ &= [a, b, c \mid []] \end{aligned}$$

Listelerle İşlemler

```
/*bir listenin elemanlarını yazdırma */
```

```
print_list([]).
```

```
print_list([Head | Tail]):-
```

```
    write(Head),
```

```
    write(' '),
```

```
    print_list(Tail).
```

```
■?- print_list([9,7,3]).
```

```
■9    7    3
```

```
■Yes
```

```
■?- print_list([9,7,[3,6,8]]).
```

```
■9    7    [3, 6, 8]
```

```
■Yes
```

/*bir dizinin eleman sayısını bulmak*/

size([],0).

size([H | T],N) :-

size(T,N1), N is N1+1.

■?- **size([34,6,4,3],H).**

■**H = 4 ;**

■**No**

■?- **size([34,6,[4,6,[2,1],3],3],H).**

■**H = 4 ;**

■**No**

/*bir dizinin eleman sayısını bulmak*/

- $\text{size}([3,4,6,4,3],N) :- \text{size}([6,4,3],N1), N \text{ is } N1+1 \quad N1=3 \rightarrow \text{size}([3,4,6,4,3],4)$
- $\text{size}([6,4,3],N) :- \text{size}([4,3],N1), N \text{ is } N1+1 \quad N1=2 \rightarrow \text{size}([6,4,3],3).$
- $\text{size}([4,3],N) :- \text{size}([3],N1), N \text{ is } N1+1 \quad N1=1 \rightarrow \text{size}([4,3],2).$
- $\text{size}([3],N) :- \text{size}([],N1), N \text{ is } N1+1 \quad N1=0 \rightarrow \text{size}([3],1).$
- $\text{size}([],N).$
- $N=0$

/*bir dizinin eleman sayısını bulmak*/

size([],0).

size([H | T],N) :- size(T,N1), N is N1+1.

size([H | T],N) :- N is N1+1, size(T,N1). (?)

?- size([34,6,4,3],H).

■H = 4 ;

■No

■?- size([34,6,[4,6,[2,1],3],3],H).

■H = 4 ;

■No

?- size([2,4,5],H).

ERROR: Arguments are not sufficiently instantiated

/*bir elemanın, listenin elemanı olup olmadığını bulma*/

member(Element,[Element| _]).

member(Element,[_ |Tail]) :-

member(Element,Tail).

■?- member(4,[6,4,8]).

■Yes

■?- member([5,6],[6,[5,6],8]).

■Yes

■?- member(5,[6,[5,6],8]).

■No

- */*bir elemanın, listenin elemanı olup olmadığını bulma*/*
- **member(3, [4,3,5,6,7]) → member(3, [3,5,6,7]) --> Kural biri sağladı**
- **member(3, [4,5,6,7]) → ... member(3, [7]) → member(3, [ ])**

Bir liste, bir başka listenin altkümesi midir?

- `sublist(X,L)` doğrudur eğer X in tüm elemanları L 'nin de elemanı ise.
  - `member(X,[X|_])`.
  - `member(X,[_|R]) :- member(X,R)`.
  - `subset([],_)`.
  - `subset([X|R],L) :- member(X,L), subset(R,L)`.

$\text{sum}(Xs, N)$

N , Xs listesindeki rakamların toplamı

- $\text{listetopla}([X|[]], X)$.
- $\text{listetopla}([H|T], R)$:-
     $\text{listetopla}(T, G)$,
     R is $G+H$.

?- $\text{listetopla}([10,2,4,4,7], G)$.

$G = 27$;

No

- **listetopla([10,2,4,4,7],R) :- listetopla([2,4,4,7],G), R is G+10 **G= 17 →**
listetopla([10,2,4,4,7],27)**
- **listetopla([2,4,4,7],R) :- listetopla([4,4,7],G) , R is G+ 2 **G=15 →**
listetopla([2,4,4,7],17)**
- **listetopla([4,4,7],R) :- listetopla([4,7],G) , R is G+ 4 **G= 11 →**
listetopla([4,4,7],15)**
- **listetopla([4,7],R) :- listetopla([7],G) , R is G+ 4 **G=7 →**
listetopla([4,7],11)**
- **listetopla([7],G) **G=7****

sum1(Xs, Ys)

Xs is $[x_1, x_2, \dots, x_n]$ ve Ys, Xs in her elemanının bir fazlasını içerir. $Ys(i) = Xs(i) + 1$.

- ?
- ?- Sum1([2,3,4],H)
- H= [3,4,5]

Büyükten Küçüğe Sıralı mı?

- $s([\_])$.
- $s([X|[Y|T]]):-s([Y|T]),X>Y$.

- $s([\_])$.
- $s([X,Y|T]):-s([Y|T]),X>Y$.

/*bir dizinin ilk elemanını silmek*/

removefirst([],[]).

removefirst([Head|Tail],Tail).

?- removefirst([8],H).

H = [] ;

No

?- removefirst([8,7,5],H).

H = [7, 5] ;

No

?- removefirst([[4,5],7,5],H).

H = [7, 5] ;

No

?- removefirst([],H).

H = [] ;

No

Listenin İlk N elemanını silmek

- $\text{trim}(N,L,L1)$ doğrudur eğer $L1$, L 'nin ilk N elemanı silinmiş hali ise.
- $\text{trim}(0,[],[])$.
- $\text{trim}(0,[H|T],[H|T])$.
- $\text{trim}(N,[_|T],L) :- N > 0, M \text{ is } N - 1, \text{trim}(M,T,L)$.
  - ?- $\text{trim}(3,[1,4,5,6,7,8,9],U)$.
  - $U = [6, 7, 8, 9]$;

- ?- $\text{trim}(3,[1,4,5,6,7,8,9],L) \rightarrow$
- $\text{trim}(2,[4,5,6,7,8,9],L) \rightarrow$
- $\text{trim}(1,[5,6,7,8,9],L) \rightarrow$
- $\text{trim}(0,[6,7,8,9],L)$
- $\text{trim}(0,[6,7,8,9],L) \rightarrow \text{trim}(0,[6,7,8,9],L) = \text{trim}(0,[6,7,8,9], [6,7,8,9])$

Listeden istenilen elemanı silmek

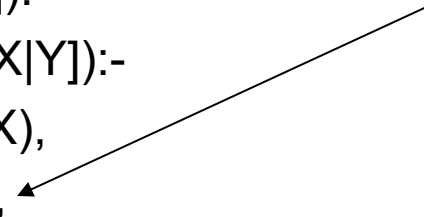
- $\text{del}(X, [X|\text{Tail}], \text{Tail})$.
- $\text{del}(X, [Y|\text{Tail}], [Y|\text{Tail1}]) :- \text{del}(X, \text{Tail}, \text{Tail1})$.

- ?- $\text{del}(a, [1, a, 3, 7, 8], H)$.
- $H = [1, 3, 7, 8]$;
- No

- ?- $\text{del}(a, [1, a, 3, a, a], H)$.   ?
- $H = [1, 3, a, a]$;
- $H = [1, a, 3, a]$;
- $H = [1, a, 3, a]$;
- No

Listeleri Yazdırmak

```
listeyaz([]).  
listeyaz([X|Y]):-  
    write(X),  
    nl,  
    listeyaz(Y).  
?- listeyaz([2,4,5]).  
2  
4  
5  
Yes
```

```
listeyaz2([]).  
listeyaz2([L|LL]):-  
    satiryaz(L),  
    nl,  
    listeyaz2(LL).  
satiryaz([]).  
satiryaz([X|Y]):-  
    write(X),  
    tab(1),  
    satiryaz(Y).  
?- listeyaz2([[2,3,4,5],[4,5]]).  
2 3 4 5  
4 5  
Yes
```

Boşluk yaz

Çeviri

- means(0,zero).
- means(1,one).
- means(2,two).
- means(3,three).
- means(4,four).
- means(5,five).
- means(6,six).
- means(7,seven).
- means(8,eight).
- means(9,nine).

- translate([],[]).
- translate([H1|T1],[H2|T2]) :-
  - means(H1,H2),
  - translate(T1,T2).

?- translate([1,2,3],H).

H = [one, two, three] ;

?- translate(H,[zero,one,nine]).

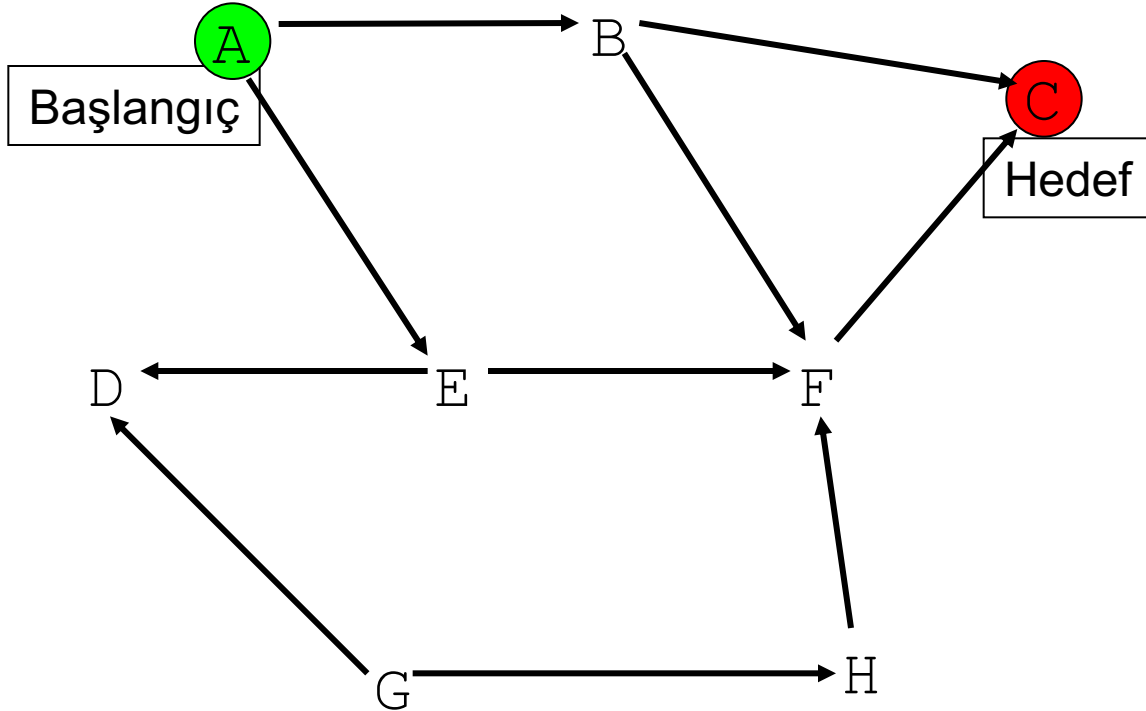
H = [0, 1, 9] ;

Yol Bulma

```
link(g,h).  
link(g,d).  
link(e,d).  
link(h,f).  
link(e,f).  
link(a,e).  
link(a,b).  
link(b,f).  
link(b,c).  
link(f,c).
```

yollar

```
go(X,X,[X]).  
go(X,Y,[X|T]):-  
    link(X,Z),  
    go(Z,Y,T).
```


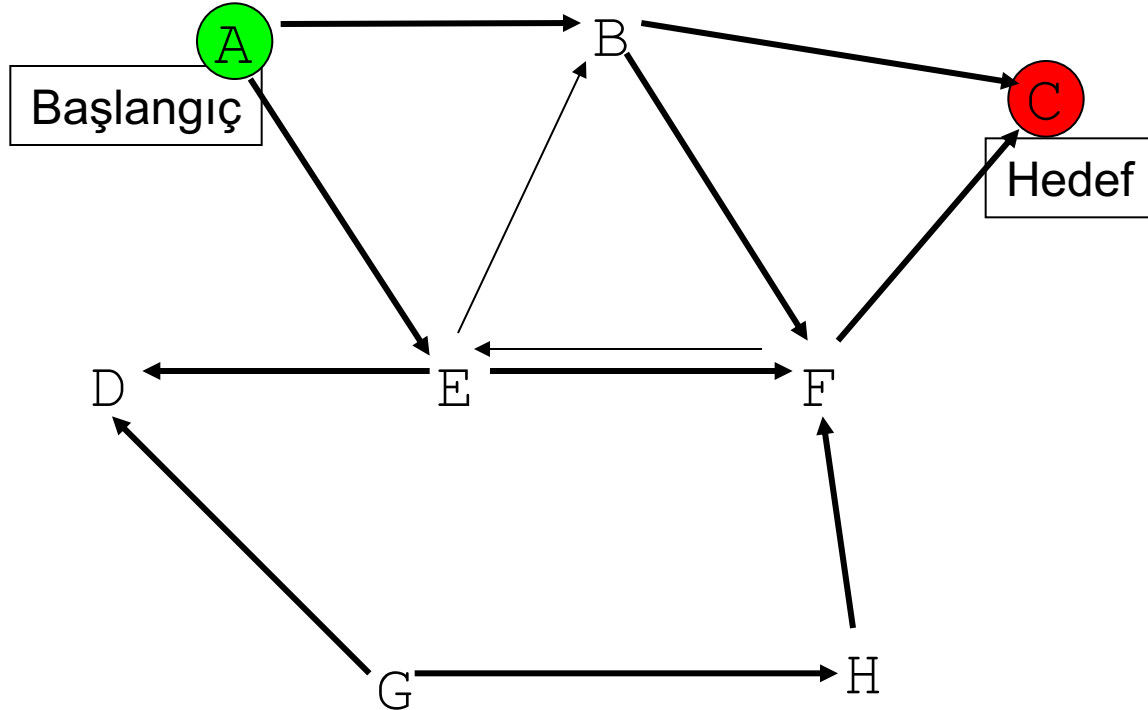
```
?- go(a,c,YOL).  
YOL = [a, e, f, c] ;  
YOL = [a, b, f, c] ;  
YOL = [a, b, c] ;  
No
```

Yol Bulma

```
link(g,h).  
link(g,d).  
link(e,d).  
link(h,f).  
link(e,f).  
link(a,e).  
link(a,b).  
link(b,f).  
link(b,c).  
link(f,c).  
link(f,e).  
link(e,b).
```

yollar

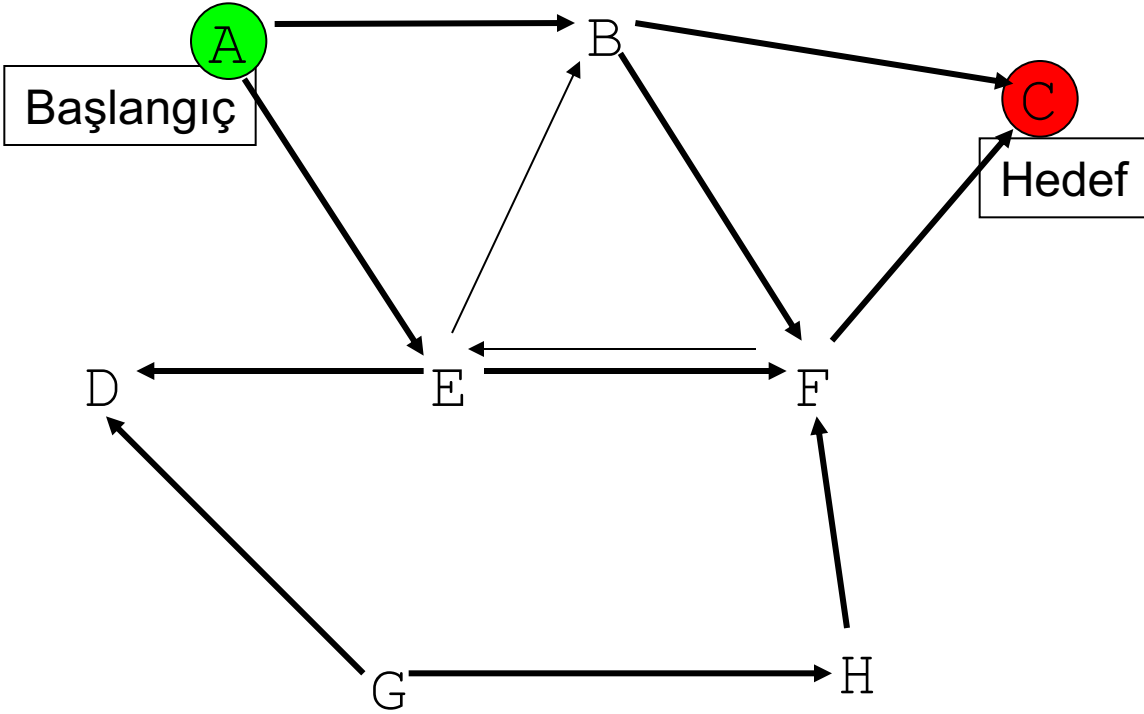
```
go(X,X,[X]).  
go(X,Y,[X|T]):-  
    link(X,Z),  
    go(Z,Y,T).
```



```
?- go(a,c,G).  
G = [a, e, f, c] ;  
G = [a, e, f, e, f, c] ;  
G = [a, e, f, e, f, e, f, c] ;  
G = [a, e, f, e, f, e, f, e, f|...] ;  
G = [a, e, f, e, f, e, f, e, f|...] ;  
...
```

Yol Bulma

```
link(g,h).  
link(g,d).  
link(e,d).  
link(h,f).  
link(e,f).  
link(a,e).  
link(a,b).  
link(b,f).  
link(b,c).  
link(f,c).  
link(f,e).  
link(e,b).
```


yollar

```
go(X,X,_,[X]).  
go(X,Y,Visited,[X|T]):-  
    link(X,Z),  
    not(member(Z,Visited)),  
    go(Z,Y,[Z|Visited],T).
```

```
?- go(a,c,[],G).  
G = [a, e, f, c] ;  
G = [a, e, b, f, c] ;  
G = [a, e, b, c] ;  
G = [a, b, f, c] ;  
G = [a, b, c] ;  
No
```

```

go(X,X,V,[X]):-write(V).
go(X,Y,Visited,[X|T]):-
    arc(X,Z),
    not(member(Z,Visited)),
    go(Z,Y,[Z|Visited],T).

```

1	o	3
4	5	6

6'lı Puzzle

```

arc([o,B,C, D,E,F], [B,o,C, D,E,F]).
arc([o,B,C, D,E,F], [D,B,C, o,E,F]).

```

```

arc([A,o,C, D,E,F], [o,A,C, D,E,F]).
arc([A,o,C, D,E,F], [A,E,C, D,o,F]).
arc([A,o,C, D,E,F], [A,C,o, D,E,F]).

```

```

arc([A,B,o, D,E,F], [A,o,B, D,E,F]).
arc([A,B,o, D,E,F], [A,B,F, D,E,o]).

```

```

arc([A,B,C, o,E,F], [o,B,C, A,E,F]).
arc([A,B,C, o,E,F], [A,B,C, E,o,F]).

```

```

arc([A,B,C, D,o,F], [A,B,C, o,D,F]).
arc([A,B,C, D,o,F], [A,o,C, D,B,F]).
arc([A,B,C, D,o,F], [A,B,C, D,F,o]).

```

```

arc([A,B,C, D,E,o], [A,B,o, D,E,C]).
arc([A,B,C, D,E,o], [A,B,C, D,o,E]).

```

```

?- go([1,o,3,4,5,6],[4,o,3,5,1,6],[[],_].
[[4, o, 3, 5, 1, 6],
[o, 4, 3, 5, 1, 6],
[5, 4, 3, o, 1, 6],
[5, 4, 3, 1, o, 6],
[5, o, 3, 1, 4, 6],
[o, 5, 3, 1, 4, 6],
[1, 5, 3, o, 4, 6],
[1, 5, 3, 4, o, 6],
[1, o, 3, 4, 5, 6],
[o, 1, 3, 4, 5, 6]]
Yes

```

Değişken kullanmasaydık kaç geçiş yazmamız gerekirdi?

Kaynaklar

- PROLOG Programming for Artificial Intelligence, Bratko, I., 3rd Edition, Addison-Wesley, 2001